

سوپه‌رساوروس Supersaurus

تایبهمندی :

سوپه‌رساوروس واته (مه‌زنه دایناسور)، له ناوه‌که‌ی و له بارستایی کیشی جه‌سته و به‌رزایی قه‌لافه‌تییه‌وه دیاره که مه‌زترین گیان‌داری هه‌تا ئیستا دۆزراوه‌وه‌ی سه‌ر ئەم گوی زه‌مینیه‌ی ئیمه‌یه .

قورسی و کیشی له‌شی سوپه‌رساوروس (50)هه‌زار کیلو بووه . له پرووی ئەو فۆسیلانیه‌ی که لیی دۆزراوه‌ته‌وه، دریزایی قامه‌ته‌که‌ی، له ته‌پلی سه‌وه هه‌تا بنه‌بانی کلکی، به 42 مه‌تر و، به‌رزایی به‌ژنه‌که‌ی به 17 مه‌تر مه‌زه‌نده کراون .

کلک و ملی دریزی ئەو گیان‌داره، سه‌ره‌پای به‌هره و قازانجی پوژانه‌یان، له دریزی ژیانیشی دا وه‌ک راگری بالانسی له‌ش، یاریکاری بوون .

دوو باسکه‌کانی سوپه‌رساوروس له دوو قاچه‌کانی کورت تر بوونه . به‌لام ده‌ست و پپی چه‌شنی یه‌ک و به شیوه‌ی ده‌ست و پپی (فیل)، پینج قامکه بوون . له هه‌ر چوار ده‌ست و پپی سوپه‌رساوروس دا، ته‌نیا قامکیکیان نینوکیکی تیزی چه‌نگورئاسای به‌سه‌ره‌وه بووه . نینوکه تیزه چه‌نگورئاساکی سوپه‌رساوروس، زیاتر بو هه‌لکه‌ندنه‌ی

زهوی و دهرهینانی رهگ و پیشهی دار و درهخت، یان بو شهړ و بهرگری له دژی گیاندارانی هیرشکار، کهلکی لی وهرگیراوه.

سوپهرساوروس لهوانهیه نینۆکی دهست و پپی له دژی هیرشکاران بهکار هینا بیټ .

کلکی دریژ و بهتوانای سوپهرساوروس چهکی دووه مینی بووه، که له دژی هیرشی دایناسوره گوشتخوره کان خستوو یه ته کار. سیسته می دم و ددانه کانی سوپهرساوروس به چه شنیک بووه که بکری گژ و گیا و گه لا و چل و چرووی دار و درختی پی برنیته وه. ددانه کول و کهم تیژه کانی نهو

گیانداره مهزنه، له بهشی پيشهوهی دهی دا جیان گرتبوو و له بهشی دواوهوی لغاوهکانی دا هیچ ددانیکی نهبووه.

شیوهی ژیانی سوپه‌رساوروسه‌کان :

ئو چه‌شنه دایناسوره ژیانی گه‌لله‌یی و تیکراییان بووه، واته پیکه‌وه چوونه له‌وه‌ر و دوا‌ی چروساندنه‌وهی له‌وه‌رگه‌کان و که‌مبوونه‌وهی تفاق بو‌ خواردن، به‌تیکرایی و پیکه‌وه کوچیان کردوو و به‌روه له‌وه‌رگه‌په‌کی تازه رویشتون.

به گویره‌ی ئاسه‌واری دوزراوه‌وهی هیلکه‌ی سوپه‌رساوروس، که له ریچکه‌په‌کی دوور و دریز دا بیندراونه‌ته، دهرده‌که‌ویت که سوپه‌رساوروس وه‌ک هه‌موو سارو‌پوده‌کان له کاتی کوچ و سه‌فه‌ر دا هیلکه‌یان داناوه و جیان هیشتون. هه‌روه‌ها ئه‌مه‌ش ده‌سه‌لمینیت که سوپه‌رساوروسه‌کانیش هیچ ئاگاداری و چاوه‌دیریه‌کیان له هیلکه و منداله‌کانیان نه‌کردوو.

هۆی دریزی ملی سوپه‌رساوروس :

گیاندارانی کورت و کهم بالای سه‌رده‌می سوپه‌رساوروسه‌کان، له گژ و گیای ژیر دار و دره‌ختانی لیڤه‌واره‌کانیان خواردوو، به‌لام دایناسۆره به‌لابه‌رزه گیاخۆره‌کان له په‌لک و چل و چرۆ و گول و به‌ری داره به‌رزه‌کان که‌لکیان وه‌رگرتوو. بۆ به‌هره وه‌رگرتن له به‌رگ و به‌ری دره‌ختی بالابه‌رزی وه‌ک کاژ و سنه‌وبه‌ریش، پپیویست بووه گیاندارای گیاخۆر ده‌میان پپی رابگات. ملی دریزی دایناسۆره گیاخۆره‌کان به‌پپی پیداو‌یستییه‌کی ته‌مه‌نی و زه‌مه‌نی و ژه‌نه‌تیکی، خۆی ده‌گه‌ل سروشت ریک کردوو.

سوپه‌رساوروس یه‌کیک له ملدریژترینی دایناسۆری سه‌رده‌می خۆی بووه. به هۆی ملی دریزی، به ره‌ه‌تی سه‌ری به نیو لک و پۆپان دا گپراوه و سه‌رتوولی دار و دره‌خته‌کانی خواردوو.

سوپه‌رساوروسه‌کان گیاندارانیکی زۆرخۆر بووه. ئه‌و چه‌شنه دایناسۆره له که‌نار دارستانه نیوه گه‌رمه‌سییره پر بارانه‌کاندا ژیاون. ئه‌و مه‌لبه‌نده نیوه‌گه‌رم و به بارانانه‌ش، به‌هۆی یاریکاریی سروشت، به‌رده‌وام داپۆشراو له هه‌مه چه‌شنه دار و دره‌خت و کژ و گیای جۆراوجۆر بووه.

خورد و خۆراکی تاییه‌تی سوپه‌رساوروسه‌کان په‌لک و گه‌لا و گول و به‌ری دره‌ختی کاژ بووه.

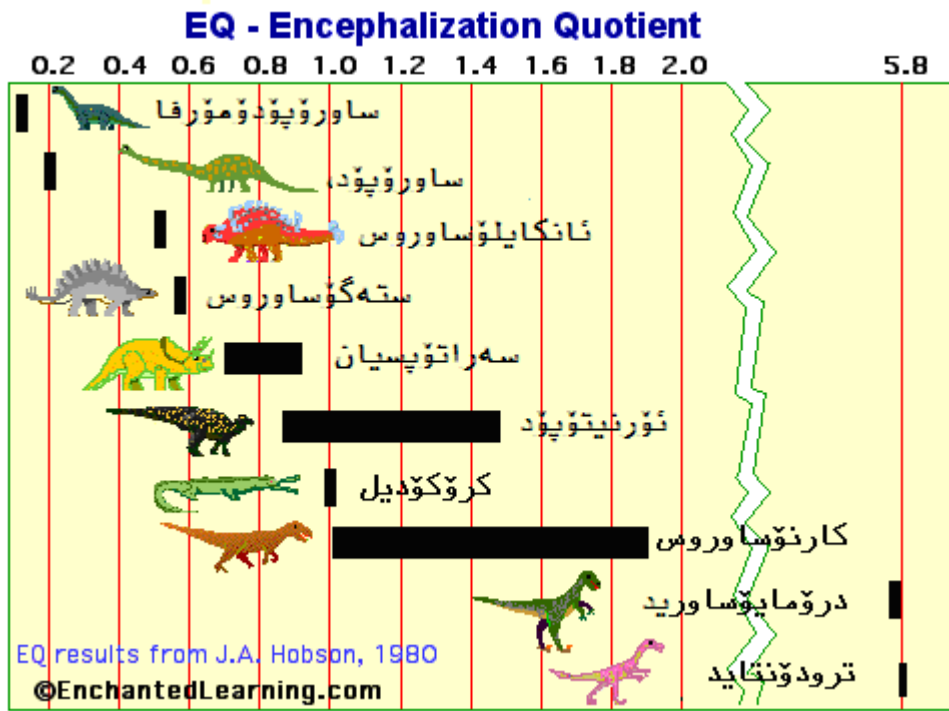
سوپه‌رساوروس کژ و گیا و لک و پۆپی دار و دره‌ختانی به په‌له و به‌بی جووتن قووت داوه و له رپخۆله دوور و دریژه‌کانی دا ده‌گه‌ل به‌ردی نیو ئاشک و رپخۆله‌کانی دا لیککی داون و وردی کردوون.

به‌ردی ناو ئاشک و رپخۆله‌ی سوپه‌رساوروسه‌کان
بۆ وردکردنی خۆراکی نه‌جووتراو .

پلهی فام و رادهی بههرهی هوشی سوپه ر ساوروسهکان :

به باوهری ههنده زاناییکی دیرینه ناس، سوپه ر ساوروسیش چهشنی دیپلؤدؤکؤس و براكیؤ ساوروس، خاوهنی مییشکی دووهم بووه. بهلام زؤربهی دیرینه ناسی ئەم سهردهمه پییان وایه ئەوهی که پیی دهگوترا مییشکی دووهم، له راستیدا گهوره بوونهوهی دهمازی ههست(عصب)ی بووه له بهشی رانی گیانداران دا. شایانی باسه، گهوره بوونهوهی دهمازی ههست له بهشی رانی ههنده گیانداریک دا به رادهیهک بووه، که چهند جار له مییشکی گیانداره که زلتز بؤتهوه. سوپه ر ساوروس له راستیدا چهشنه سارؤپؤدیک بووه که هوشی ئەو بهره گیانداره له نیو دایناسؤرهکاندا له پلهی مام ناوهندیی دا بووه.

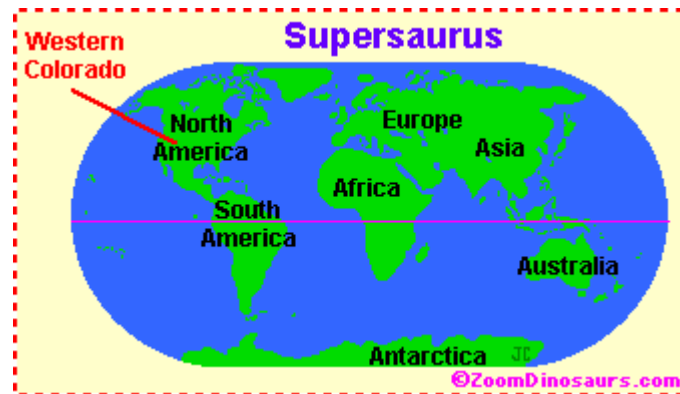
سەردەمی ژيانی سوپەرساۋروس :

دەورەى ژوراسىكى نوئى، كە لە نيوان 145 هەتا 155 مليون سال پيشتر دا بووه، سەردەمی ژيانى گەلېك لە چەشنەكانى سارۆپۆد بووه. سوپەرساۋروس يەكېك لە ئەندامى ئەو بنەمالەيه كە كامارەساۋروس، ئاپاتۆساۋروس و براكيۆساۋروسەكانيش ھاودەم و ھاوزەمانى يەكتر بوونە.

ناوندى دۆزىنەوہى فۆسىلى سوپەرساۋروس :

سالى 1972 ى زايبىنى، يەكەمىن ئاسەوارى فۆسىلى سوپەرساۋروس لە بەشى رۆژئاواى كۆلەرادیۆ ئەمريكا دۆزرايهوہ و دىرىنەناسىك بە ناوى جىمز جەنسەن ناوى لينا.

شايانى باسە، ناسىنى دایناسۆرى چەشنى سوپەرساۋروس لە پرووى چەند ئەندامىكى دۆزراوہوى ئەو گياندارە مەيسەر بوو. ئاسەوارى ئەو ئەندامە فۆسىلەبووانەى كە لەو گياندارە دۆزراونەتەوہ برىتین لە : دوو ئيسقانى سەر شان كە ھەر يەك لەوان (2/5) مەترن. پەراسوہكانى سوپەرساۋروس، كە دريژىي ھەر

په راسوويه ك (3) مهتر، مؤره كاني ملي سوپه رساوروس كه دريژايي هه ريهك له و مؤرانه، (1/5) مهتره و ئيسقانيكي (لهگه) ي سوپه رساوروس، كه نزيك به 2 مهتره.

چهند نموونه له فوسيلي سوپه رساوروس :

فوسيلي ئيسقانيكي سوپه رساوروس

